

Ändtarmsöppning

Hemorroider är vanliga men går ofta över av sig själv. Det kan blöda, klia eller svida runt ändtarmens öppning. Det kan också kännas som att det buktar ut lite, och det kan läcka ut slem eller vätska.

Den här texten finns också på [lätt svenska](#).

Bilden föreställer matsmältningssystemet och tarmarna. I den nedersta delen av ändtarmen har det bildats inre och yttre hemorroider.

Hemorroider innebär att ändtarmens slemhinna eller hud buktar ut, antingen innanför eller utanför ändtarmens öppning. Hemorroider består av bindväv och blodkärl som täcks av slemhinna eller hud.

Inre och yttre hemorroider uppstår ofta samtidigt.

Det är vanligt att få hemorroider när man är gravid, har övervikt eller sitter stilla mycket. Besvären kan bli värre av att man krystar hårt, till exempel vid toalettbesök.

Det vanligaste symtomet på hemorroider är att det [blöder från ändtarmen](#) när du går på toaletten. Du kanske märker att det kommer lite blod på toapapperet eller i toalettstolen efter att du har bajsat. Blodet är oftast ljusrött i färgen, och inte blandat med avföring.

Du kan också ha ett eller flera av följande symtom:

- Det kan klia och svida runt ändtarmens öppning.
- Det kan läcka [gaser](#), avföring eller slem utan att du kan hindra det.
- Det kan göra ont när du bajsar.
- Du kan känna att något buktar ut vid ändtarmens öppning.

När ändtarmens öppning inte sluter tätt kan det läcka ut slem från hemorroiderna. Hemorroiderna kan komma fram när du krystar. De går då att känna med fingertopparna.

Ibland går det att trycka in hemorroiderna igen. Stora hemorroider kan vara svåra eller omöjliga att trycka tillbaka. De kan också göra ont om de blir inflammerade.

Små hemorroider kan finnas utan att du har symptom.

Det finns andra sjukdomar som också ger symptom i form av blod i avföringen. Kontakta därför alltid en vårdcentral om det kommer blod när du bajsar utan att du vet vad orsaken är.

Kontakta en [vårdcentral](#) om du tror att du har hemorroider.

Det finns andra sjukdomar som också ger symtom i form av blod i avföringen. Kontakta därför alltid en vårdcentral om det kommer blod när du bajsar och du inte vet varför. Det gäller även om du har haft hemorrojder förut.

Om det är helg kan du vänta tills det blir vardag.

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

3 ← ↩

Kontakta genast [en vårdcentral](#) eller [en jouröppen mottagning](#) om du blöder kraftigt eller har mycket ont. Om det är stängt, sök vård på en akutmottagning.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då får du hjälp att bedöma dina symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

%)) .. ⇒

Här kommer några råd om hur du kan förebygga och lindra besvären, om du vet att du har hemorrojder. Du kan också följa dessa råd i väntan på ditt vårdbesök.

⇒ ⇐ % ` ← ←

[Förstoppning](#) ökar besvären om du har hemorrojder. Därför ska du undvika mat som ger hård avföring, till exempel pasta, ris och vitt bröd. I stället är det viktigt att du dricker tillräckligt med vatten. Det är också viktigt att du äter frukt, grönsaker och mat som innehåller mycket fibrer. Här kan du läsa mer om vad du kan göra för att [undvika förstoppning](#).

Följ råden för förstoppning under minst sex veckor. Då brukar besvären av hemorrojderna försvinna, men kan komma tillbaka om du får förstoppning igen.

8 ..)

Det går att förebygga besvär av hemorrojder genom att du regelbundet rör på kroppen. Här finns råd om hur du kan [komma igång med fysisk aktivitet](#).

Sitt inte stilla för långa stunder i taget, och försök att ta en paus minst en gång per timme. Ta gärna två pauser i timmen. I pausen är det viktigt att du rör på kroppen.

% ⇒ (⇐ % % % ← %

Att röra på sig är bra, men för att underlätta läkningen kan du behöva undvika sådant som innebär att trycket mot ändtarmen ökar. Exempel på sådana aktiviteter är cykling, ridning och anala samlag.

/⇒ ⇐ ⇒ ⇐ %

Du kan tvätta huden runt ändtarmens öppning med ljummet vatten efter toalettbesök. Tvätta också morgon och kväll.

Tvätta bara med vatten. Tvål kan irritera huden ytterligare. Torka försiktigt genom att klappa torrt med papper eller handduk. Gnid inte, eftersom det kan irritera huden eller slemhinnorna.

/ ⇌ (.. ⇐ ←

Du kan också pröva att försiktigt trycka tillbaka hemorrojderna, men det ska inte göra ont.

¶ % ⇒ %

Du kan lindra besvären med läkemedel. Det finns flera receptfria salvor som du kan köpa på apoteket. Salvorna innehåller medel som gör huden mjuk och drar samman blodkärlen eller lindrar inflammationen.

Fråga på ett apotek om du är osäker på vilken salva som skulle passa bäst, beroende på vilka symtom du har.

` ←

Hemorrojder beror på att vävnaden innanför ändtarmens öppning förstoras och glider ner. Orsaken till att man får hemorrojder beror

undersökningen.

+ % ⇒ ` % % ←↗

Om läkaren inte upptäcker några hemorrojder kan besvären bero på följande:

- Sprickor i huden i ändtarmens öppning, så kallad [analfissur](#).
- En ömmande knöl som orsakats av en bakterieinfektion.
- En liten öppning eller så kallad [fistel](#). En sådan kan bland annat uppstå efter bakterieinfektioner eller vid en inflammatorisk tarmsjukdom, till exempel [ulcerös kolit](#) eller [Crohns sjukdom](#).
- Det kliar kring ändtarmens öppning. Klådan kan orsakas av hudinfektioner eller mask i tarmen, till exempel [springmask](#).

Du kan blöda från ändtarmens öppning utan att läkaren hittar någon särskild orsak. Det kan bero på att slemhinnan har skadats. Det kan till exempel ske om slemhinnan har blivit skör på grund av en inflammation eller om du har torkat dig för kraftigt.

Det kan också komma om du har haft analt samlag eller fört upp ett föremål i ändtarmen.

% % ⇒ ` `

Vilken behandling du behöver beror på hur mycket besvär du har av hemorrojderna.

Är hemorrojderna små och inte ger alltför mycket besvär brukar läkaren rekommendera något receptfritt läkemedel som finns att köpa på apotek. Läkaren kan också skriva ut läkemedlet på recept.

Om hemorrojderna är stora eller blöder mycket kan du behöva annan behandling. Ibland behövs en operation.

Hemorrojderna kan komma tillbaka oavsett behandling, men då går det att få behandling igen.

Här beskrivs olika behandlingar.

9 ⇒ ` ←

Läkemedel som används vid hemorrojder lindrar om det gör ont. De gör också att det kliar mindre. En del läkemedel innehåller ämnen som kan dämpa inflammation eller dra samman blodkärlen.

Läkemedlen finns i två olika former. Det ena är salva som du smörjer på hemorrojderna och runt ändtarmens öppning. Det andra är stolpiller som du [för in i ändtarmen](#).

Här är några exempel på receptfria läkemedel som du kan köpa på apotek:

- Läkemedel som innehåller en blandning av hydrokortison och lidocain. Det hjälper om det gör ont, om det kliar, om det har blivit en inflammation och om det blöder. Det finns som stolpiller och salva.
- Läkemedel som innehåller natriumoleat gör att det kliar mindre. De finns som salva.
- Läkemedel som innehåller lidocain bedövar och kan användas tillfälligt om det gör ont att bajsar. De finns som salva.
- Kortison hjälper om det kliar och om huden är irriterad. Det finns som salva och kräm.

Läkemedlen brukar användas under två till tre veckor. Du kan få biverkningar om du använder läkemedlen längre tid än så. Hur du använder dem står beskrivet i den så kallade bipacksedeln som följer med förpackningen.

Prata med din läkare om de receptfria läkemedlen inte hjälper. Det finns receptbelagda läkemedel som läkaren kan skriva ut.

% % ` ←← %

Om hemorrojderna blöder mycket kan de ibland behandlas med läkemedel som sprutas in i vävnaden ovanför hemorrojderna. Då

bildas ärr som gör att hemorrojderna krymper ihop.

% %') ← %) %'

En annan behandling är så kallad ligerering. Med hjälp av en speciell apparat dras då ett gummiband runt hemorrojden. Bandet gör att blodet inte längre kan komma fram. Då krymper hemorrojden ihop och lossnar efter ett par dagar eller upp till en till två veckor.

Behandlingen kan behöva göras fler gånger.

9 ←' ← % %') ← %

Du kan blöda från ändtarmen efter behandlingen. Det kan även blöda när hemorrojden lossnar. Ofta går blödningen över av sig själv.

De flesta har inga besvär efter behandlingen men det kan göra lite ont under några dagar. Du kan också känna ett behov av att bajsas oftare.

Det är viktigt att ditt bajs är mjukt. Då blir det lättare att bajsas efter behandlingen. Läs om hur du kan [undvika förstoppning](#).

9 " ⇒ ' ←' ⇒

Kontakta mottagningen där du fick behandlingen om du har ont i ändtarmen eller om du är svullen i ändtarmens öppning en till två veckor efter behandlingen.

1 ← ←' ←' " ⇒

Kontakta genast en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) om du får feber, svårt att kissa, blöder kraftigt eller har ont. Om det är stängt, sök vård på en akutmottagning.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då får du hjälp att bedöma dina symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

® ' ' %' ' ←

Vid en operation tar kirurgen bort hemorrojderna. Du får [ryggbedövning](#) eller blir [sövd](#) under operationen. Hemorrojderna klipps eller skärs bort. Såret sys ihop, eller lämnas öppet och får läka av sig själv.

Det finns även andra metoder som används för att operera hemorrojder. Ett exempel är med stygn som stänger blodkärl och fäster upp slemhinnan.

9 ←' ← %' ← %

Det gör ofta ont under läkningen men det brukar gå över efter en till två veckor. [Tiden direkt efter operationen](#) kan vara besvärlig, och då är det viktigt att avföringen hålls mjuk för att underlätta toalettbesök.

Följ råden om att [undvika förstoppning](#). Undvik också sådant som innebär att det blir tryck eller påfrestningar mot ändtarmen under tiden som det tar för såren att läka. Det kan till exempel vara att låta bli att krysta när du bajsar eller att låta bli att lyfta tungt.

Det kan finnas kvar rester av hudflikar vid ändtarmens öppning när såren har läkt. Om de inte ger några besvär behöver de inte tas bort.

6 ⇒ ' ← % ⇒

Som patient har du enligt [patientlagen](#) möjlighet att påverka din vård.

Du kan söka vård på [vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det en [remiss](#) till specialiserad vård.

← (" ← %' ←' % %

För att du ska kunna vara delaktig i din vård och behandling är det viktigt att [du förstår informationen du får](#) av vårdpersonalen. Ställ frågor om du inte förstår.

Även [barn ska vara delaktiga](#) i sin vård. Du har möjlighet att få hjälp av en [tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också möjlighet att

få hjälp av en [tolk om du har en hörselnedsättning](#).

Senast uppdaterad:
2024-01-18
Redaktör:
Jenny Magnusson Österberg, 1177.se, nationella redaktionen
Granskare:
Wilhelm Graf, kirurg, professor i gastrointestinal kirurgi, Akademiska sjukhuset, Uppsala
Illustratör:
Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

§

n ⇒ % ← % " %%)

Klåda i eller runt ändtarmens öppning är vanligt hos både vuxna och barn. Klådan kan lindras på olika sätt beroende på vad det är som orsakar den.

+<<`)) %

För att logga in på 1177 behöver du ha ett svenskt personnummer och en e-legitimation. Du kan använda BankID eller Freja+.

[<<|>←` % ` ⇒](#)

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

(

|

3

|

n` %< ←

|

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).